

Marianna

Kurtto

OKK
RA
i

Otava

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

Tekijä kiittää Alfred Kordelinin säätiötä, Otavan Kirjasäätiötä,
Suomen Kulttuurirahastoa, Taiteen edistämiskeskusta ja
WSOY:n kirjallisuussäätiötä saamastaan tuesta.

© Marianna Kurtto ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

ISBN 978-951-1-51115-1

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

Maalauksissa toistuvat ruukut ovat väkivaltaisesti särkyneitä, aivan kuin niiden läpi olisi ammuttu ja jäljelle jääneet osat olisivat jähmettyneet äänettömästi huutavaan tuskaan. Ankara kaksiulotteisuus ja tapa, jolla ruukkujen reikäiset siluetit piirtyvät vasten niiden takaa tulevaa valoa vain alleviivaavat esitettyä draamaa.

Timo Valjakka: *Taiteen matkassa*

– Kirjoituksia taiteesta ja sen tekijöistä

Hän ei tee mitään muuta tuntiin. Hän vain reuhtoo ovenkahvaa ja vihaa pullaa, jota syö.

Silja Järventausta: *Iltapäivä isolla kirjaimella*

I. AMOR VINCIT OMNIA

Miten minusta tuli minä? Vaikea sanoa. Se on kysymys, johon en välittäisi vastata, enkä siihen aiokaan sen syvemmälle mennä. Siis siihen, miten minusta tuli valtakunnan hienoimmalla parketilla tallustava frakkiukko mutta samaan aikaan pöydästä pöytään siirtyilevä öykkäri, joka hokee samoja lauseita, kun ei jaksakaan keksiä uusia, laittaa sanoja mielenkiintoisiin järjestyksiin niin kuin jotkut pikkupojat laittelevat legoja. Eivätkä ketkään tahansa pikkupojat, vaan eräät aivan tietyt, sinne tänne haroavaan perhekuntaani putkahtaneet pikkujannut, jotka lapsina holtittoman riehakkaasti leikkivät legoilla. Ja rakentelivat yhtä sun toista. Mutta minä olin siihen aikaan liian iso, legoiäni jo menestyksekkäästi ohittanut, enkä minä edes asunut näiden rakentelijoiden kanssa samassa asunnossa, mistä voi luojaa kiittää. Enhän minä olisi minä, jos olisin asunut heidän kanssaan samassa asunnossa, vaan joku aivan toisenlainen ihminen jolla olisi toisenlainen *henkilöhistoria*, joka kiviäkin kiinnostaisi – siis että ketä minun horinani innostaisi, jos olisin joku tavallinen jannu? No kiviä, ja ehkä satunnaisia käpyjä, mutta nyt kun tilanne on mikä on ja henkilöhistoria maineellani ryyditetty, on suksee taattu. Sitä eivät legojannut voi estää vaikka ponnistivatkin kanssani samasta kaupunginosasta, siitä josta

minä ponnistin kohti omanlaistani minuutta, kannatti se tai ei – tai ehkä ”ponnistus” on väärä sana, kun oikeasti olin vain lastin pieni osa isän muuttoautossa, siis isän rutisevassa koslassa, jolla isä kiisi toiseen kaupunginosaan. Ja otti minut mukaan. Ja sitten minusta tuli minä, niin yksinkertaista se oli. *End of story.* Paitsi ettei ihan, sillä muutama sana minun on vielä sanottava muutamasta jutusta, kuten niistä jannuista, siis legojunnuista joiden kanssa meillä oli erilliset kodit, vaikka äiti meillä oli yhteinen: heidän äitinsä oli siis myös minun äitini, mutten asunut heidän kanssaan samassa kodissa sillä he asuivat lähiössä järkevässä neliössä ja minä kantakaupungissa taiteilijatalossa, jonne isä oli kuskannut minut koslalla ja missä ei, sen lupaan, ollut kovin paljon järkevää. Ellei nyt sitten pidä järkevänä kuusitoista tuntia hautunutta kastiketta, jollaisiin äitipuoleni oli erikoistunut, ja niistä kastikkeista keittiön kaakeleihin jääneitä jälkiä. Roiskeita. Äitipuoleni kun oli sellainen: hän roiski menemään, ei niin sanotusti pitänyt kynttilää vakan alla vaan antoi mennä, ”kerranhan täällä vain eletään”, hän sanoi ja eli jokaisen sanansa veroisesti. Hän oli Persoona isolla Peellä eikä siihen kellään ollut nokan koputtamista, ei etenkään äidilläni, jonka isä oli jättänyt kuin nallin kalliolle: eräänä päivänä isä oli kertonut äidille ettei voinut tunteilleen mitään, että hänen tunteensa olivat päättäneet kohdistua erääseen toiseen naiseen, johon isä oli törmännyt kokkareilla, eikä isä kerta kaikkiaan mahtanut sille mitään, vaikka kuinka oli yrittänyt. Sinä saatana mitään ole yrittänyt, äiti huusi, ja minä kuulin huudon huoneeseeni vaikka niin ei kai ollut tarkoitus, sillä se oli aikuisten välinen juttu. Ja minä olin kolmetoistavuotias poika. Olin herässä iässä, kuten sanottiin, toistettiin kyllästymiseen asti niin että minua todella alkoi kyllästyttää, vaikka taiteilijatalossa se

oli vaikeaa – äitipuoleni kun oli Persoona ihan helvetin isolla Peellä ja tolkuttoman suurella suulla, josta tuli koko ajan ohjelmaa, tarkoitan puhetta, jota pärskyi hänestä kuin sadetta, ja laulua joka jäljitteli kasetilta kaikuvaan eteläeurooppalaista naista, joskaan ei järin taitavasti. Minun äitipuoleni lahjat eivät nimittäin suuntautuneet musiikkiin vaan kastikkeisiin, joiden jämät unohtuivat aina jääkaappiin ja homehtuivat, ja sanomalla aina tarkoitan, että joka jumalan kerta, kun hän kastiketta valmisti. Mitä tapahtui yllättävän usein siihen nähden, että olin alun perin pitänyt häntä veltona – siinä olin kuitenkin erehtynyt, sillä olin kolmetoistavuotias poika enkä vielä tiennyt paljon kastikkeista tai elämästä, mutta nyt jo vähän kypsemmässä iässä voin myöntää, että näkemykseni äitipuolestani oli värittynyt, sillä hän oli marssinut elämäni lupia kyselemättä voimalla, jonka tuntisin hautakuoppaan asti. Enkä liioittele, hän todella leikkasi lapsuuteni kahtia siihen osaan jonka olin viettänyt äidin ja isän kanssa ja siihen osaan jonka vietin hänen itsensä ja isän kanssa, plus parin muun henkilön, millä EN viittaa niihin legopölyihin, joiden kanssa en toistonaan uhalla päivääkään asunut, vaan kahteen ”tylleröön”, joiden kanssa asuin ja joista kerron myöhemmin, ja paljon seikkaperäisemmin kuin kannattaisi. Mutta mikä kannattaa? Toimia kuten äitipuoleni, ottaa tahtomansa anomatta siihen lupaa keneltäkään, etenkin minulta tai äidiltäni, jota äitipuoleni kyllä kerran oli tullut ovelle asti tapaamaan muttei missään lupa-anomusmielessä vaan sellaisessa, että aikoi heittää äidin naamalle verbaalisen rätin. ”Näin te siis asutte”, heitti äitipuoleni äitini naamalle, eikä äiti tiennyt miten olla. Mitä tarkoitti se koko juttu, joku tuntematon nainen ovelta, eikä ainakaan keräämässä nimiä mihinkään adressiin. No se tarkoitti juuri

sitä: elämän sahaamista kahtia. Ja minun kannaltani se tarkoitti lukemattomia kastikkeita, ja vieläpä melko pian tuon ovella tapahtuneen kohtaamisen jälkeen, jota sivumennen sanoen olin minäkin todistamassa: siinä minä seisoin äidin selän takana ja painoin mieleeni nuo kuolemattomat sanat, ”näin te asutte”. Eräänlaista äitipuoleni neroutta. Ja äiti vähän ihmeissään, kun päivä oli saanut epätavallisen käänteeseen, aivan tavallinen päivä jota hän oli viettänyt avaten tukkoon mennyttä putkea vessan lavuaarin alla, kuten hän usein vietti, sillä putki meni usein tukkoon, ja sitten *pimpom* joku nainen ovella. Eikä mitään ollut tehtävissä, kuten isä joitain päiviä myöhemmin äidille selvitti, isä, josta oli tullut sydämensä täysin oman tahtonsa vastaisesti menettänyt miesparka, joka päätyi asumaan taiteilijataloon. Ja siinä ohessa sinne päädyin minä. Noin vain poika muuttokuormaan ja taiteilijataloon, oli herkässä iässä tai ei, oli taiteellinen poika tai ei sinne hän päätyi, eikä kukaan häneltä udellut tahtoiko hän kaikkia niitä taiteellisia vaikutteita joille hänet altistettiin, roiskeineen kaikkineen, ja kylpytakkeineen, sillä se ei ollut mikään vitsi: siinä talossa kaikki käyttivät kylpytakkia. Se oli heimovaate, ja kaikkihan tahtovat kuulua johonkin heimoon, eikä kukaan tahdo olla yksin, paitsi toki isä asutuaan jonkin aikaa taiteilijatalossa, minkä hyvin ymmärsi. Mutta päätös oli tehty. Osoitteenmuutos oli rekisteröity. Isä veti kylpytakin niskaan ja lähti hortoilemaan taiteilijatalon käytäville, sillä se oli siinä talossa normaali menetelmä. Ja minä olin herkässä iässä kärvistelevä esikoispoika, mutta ketä minun kärsimykseni kiinnostivat – ei ainakaan sitä konkkaronkkaa. Ei isää eikä Persoonaa, joka laittoi kastikkeita, sulloi niiden jämiä jääkaappiin niin että pian ei sinne muuta mahtunut, mutta kukaan ei siivonnut, ja lisää vain tuli. ”Näin te siis asutte”, iloi-

nen homekasvusto jääkaapissa. Kuka hyvänsä mikrobiologi olisi heittänyt kuperkeikkaa kurkistaessaan siihen jääkaappiin, enkä nyt puhu isästä, joka ei ollut mikrobiologi, sillä isä oli kylpytakissaan haahuileva rakkaushullu, jonka kylkiäisenä taloon oli saapunut myös muuan esikoispoika, joka isän ainoaksi pojaksi myös jäisi, joskaan ei äidin, sillä äiti pullautti myöhemmin maailmaan ne legojannut. Ne poskettoman suloiset mutta repivän riehakkaat nassikat, joista eräänä päivänä tulisi kaikesta siitä riehunnasta huolimatta kunniallisia kansalaisia ja alttarilla pötköttäviä sulhasia, tarkoitan itkettäviä, ainakin jos äidiltä kysyttäisiin, muttei todellakaan kysytä. Ja kauan ennen kaikkea tätä oli äiti jätetty kuin nalli kalliolle, sillä isä oli haksahnut toiseen. Eikä isä kaikista sinnikkäistä yrityksistään huolimatta mahtanut asialle mitään, siis ei vain kerta kaikkiaan voinut hillitä tunteitaan, jotka ryöpsähtivät hänen tahdostaan riippumatta ja jättivät hänet täysin kädettömäksi, joskin vielä kykeneväksi ohjaamaan muuttoauton – hänen iänikuisen koslansa – hänen uuden kotitalonsa eteen. Ja sitten ker-
ran vielä palaamaan ja pakkaamaan koslaan minut, kolmetoistavuotiaan pojan, jonka äiti oli kokenut järkytyksen ja uuvahduksen ja viety lepäämään laitokseen, siis lataamoon, josta äiti ennen pitkää täyteen ladattuna pongahtaisi. Ei siis huolta, sillä ennen pitkää äiti palaisi, alkaisi taas uskoa kasvun ihmeeseen vaikka hänen uskoaan oli koeteltu, hänet oli runtattu syvälle kallionkoloon mutta sieltä hän nousisi, palaisi lähioon lehtevänä ja hedelmällisenä kuin jokin nuorempikin kerä, käsipuolessaan miekkonen. Ja pian alkoi siemen kasvaa. Mitä siemenestä kasvoi: sen kerron myöhemmin. En vielä mene siihen, että siitä kasvoi legojannu numero yksi, siis Jaakko-niminen tunteikas pavunvarsi, millä tarkoitan sanoa,

etten usko että Jaakolla on alkeellisiakaan tunteita. Mutta kuka tässä jaksaa kuunnella yhtäkään juttua Jaakosta, en minä ainakaan, minä olen kyllästynyt Jaakkoon jo ennen Jaakon ensimmäistä hengenvetoa enkä tahdo kuulla sanaakaan hänen vauva-ajoistaan tai siitä miten hän taaperona riehui veljensä kanssa olkkarissa, joskin joinain toisina hetkinä sommitteli naama liikuttavassa mutrussa muovipalikoista rakennelmiaan, joista saattoi saada pientä vihiä siitä mitä hänestä joskus vielä tulisi. Ja niinhän siinä sitten kävi, että hänestä tuli uramaailman ketterin kettu mutta samaan aikaan myös perhe-elämän liedellä kärisevä lettu, joka ennen kaikkea sitä kettuilua ja lettuilua onnistui hankkimaan melko kiinnostavan vaimon, vaikken millään keksi millä ilveellä, sillä Jaska itse on kiinnostava kuin kivipaasi, ja kutakuinkin yhtä tunteikas. Mutta parempi kai sekin – muistuttaa tunnekudelmaltaan kivipaatta – kuin joutua jonain kirkkaana päivänä täysin puslista tunteidensa vietäväksi, akuutin rakastumishalvauksen uhriksi kuten kävi isälleni, miespololle, joka karautti taiteilijataloon äitipuoleni kastikekokeilujen kohteeksi, mutta sitähan rakkaus on. Siitähän tässä kaikessa on kyse, ja kaikilla mausteilla, tai ainakin nyt rakuunalla, joka oli äitipuoleni suosikki, ja rehellisyyden nimissä on sanottava, että kyllä tuo äitipuoli melko etevästi niitä kastikkeitaan keitteli ja yrtejään sekaan heitteli, ja sanottava on sekin, vaikka pian se on joka tapauksessa käyvä puistattavan selväksi, että hänellä oli hyppysissään muunkinlaisia lahjoja kuin gastronomisia, hän kun oikeastaan oli – kuten ovelimmat ovat saattaneet hänen asuinpaikastaan päätellä – taiteilija. Ja taiteilijalla tarkoitan taidemaalaria enkä mitään sen vähempää, mutta enempiä en tästä aihepiiristä kerro, sillä kiinnostavampaa kuin yksikään hänen maalauksensa

on puhua Ellistä, joka oli hänen onnistunein työnsä. Elli oli kolmevuotias riesa, kun muutin isän kanssa taiteilijataloon. Siis aivan tavallinen taapero, jota minut laitettiin vahtimaan aina kun isä ja äitipuoli tahtoivat mennä ulos, kun he tahtoivat ”omaa aikaa”, ”parisuhdeaikaa”, ”menkää vain nukkumaan jos emme vielä ole tulleet kotiin”, he sanoivat, eivätkä he tietenkään olleet. Joten minä vahdin Elliä. Luin Ellille iltasadun ja pesin Ellin kastikkeen kelmuttamat hampaat, hinkkailin niitä sillä välin kun isä ja äitipuoli olivat kuluttamassa omaa aikaa jossain muualla, ja he tarvitsivat paljon aikaa, sillä heillä oli ollut raskasta. Oli ollut kova paikka noin vain kiepauttaa ympäri koko elämänsä, pistää kaikki mullin mallin yhden satunnaisen kohtaamisen vuoksi, yhden keskustelun, joka oli käyty kokkareilla kanapeiden ja samppanjan äärellä ja arvatenkin jonkinlaisten teosten, mutta sillä mitä ne teokset olivat tai mitä ne olivat yrittäneet ilmaista ei enää ollut merkitystä, sillä he eivät olleet katsoneet niitä enää sekunninkaan vertaa sen jälkeen, kun olivat luoneet katseensa toisiinsa. ”Ei sekunninkaan vertaa”, ilmoitti äitipuoleni, ja isä nyökytteli vieressä. Ja samaan aikaan äiti kökki lataamossa. Mutta ei huolta, koska ennen pitkää äiti tointuisi, ja silloin hän järkkäisi kaikille oikein mehukkaan yllätyksen sillä mitä lataamosta oli löytänyt, mitä hänen käsipuoleensa sieltä oli tarttunut, enkä nyt puhu mistään laastarista, paitsi kuvaannollisesti tietenkin. Mikä ei lainkaan kuulu tapoihini, mutta sanottu mikä sanottu, tehty mikä tehty, ja nyt on seuraukset vain kestettävä samanlaisella urheudella jolla isäni ja äitipuoleni kestivät oman tekonsa seuraukset, eli urhoollisesti kuluttivat omaa aikaa omien pikku murmeltensa, siis Ellin ja allekirjoittaneen, ulottumattomissa, vaikka se tuotti heille nimetöntä tuskaa. Mutta niin oli kaikille paras. Tai

ainakin heille. Ja minä vahdin Elliä, sillä Elli oli minua kymmenen vuotta nuorempi ja aika tavallinen taapero, joskin jossain mielessä ei, sillä hän kanniskeli usein mukanaan eräänlaista kysymyksiä herättävää keppeä, joka todella kirvoitti kummastusta ja sai hänet erottumaan hänen omasta viiteryhmästään, eli perusmuotoisista taaperoista, halusi hän tai ei. Enkä minä yhtään tiedä, mitä Elli halusi. Siis tuohon aikaan – myöhemmin hänen halunsa kävi kyllä kivuliaan selväksi, muttei toteutunut, kuten ihmisille joskus käy. Ja se mursi Ellin sydämen. Ja siinä ohessa vähän minunkin, sillä vaikka Elli ei ollut oikea sisarukseni oli hän silti lähin sisarukseni, mitä kukaan tuskin hämmästyy kun miettii vaihtoehtoja, joista edellä on esitelty velipuoleni Jaakko, tunteikas pavunvarsi eli mies, jolla ei ole alkueliönkään verran tunteita. Eikä Jaakko muutenkaan olisi voinut minulle kovin läheinen olla sillä hän ei koskaan asunut kanssani samassa kodissa: Jaakko olisi pökrännyt, jos olisi avannut minun kotini jääkaapin ja nähnyt kaikki ne purnukat ja homekasvustot, ja ennen kaikkea haistanut, sillä vaikka Jaakolla ei ollut tunteita hänellä kaiketi oli aisteja, ja lisäksi hänellä oli vanhempiensa häneen iskostama käsitys järjestyksen tärkeydestä, mikä käsitys sitten pitäisikin hänelle seurata hänen loppuelämänsä ajan. Hänellä oli äitinsä geenit. Jotka nekin eittämättä olivat hyvässä järjestyksessä, sekä Jaakossa että äidissä, joka säilytti geenejään pienissä muovirasioissa kehonsa hyllyjärjestelmässä, ja niistä rasioista sitten eräänä päivänä Jaakon josta kasvettua polvenkorkuiseksi kumpusi Jaakon pikkuveli, pari vuotta Jaskaa nuorempi vaihtoehto muttei sanottavasti parempi, siis toinen velipuoleni Lauri, eli läheisin sisaruskandidaatti numero kolme, joka samaan aikaan oli legojannu numero kaksi, jottei asia kävisi turhan yksinkertaiseksi. Vaikka

onko sillä enää mitään väliä, kun Jaakko ja Lauri ovat jo kauan olleet aikuisia ja legot on heitetty roskiin, tai kukaties annettu viskeltäviksi heidän jälkeläisilleen, eli ”perillisille”, kuten Jaakko lapsiaan valitettavan huumorintajunsa ohjaamana nimittää, mutta Lauri ei tee niin: Laurilla ei ole huumorintajua. Paitsi tietysti omasta mielestään. Lauri oli legopoitsu numero kaksi, josta riehakkaan lapsuutensa päätteeksi tuli kuin tulikin kunnon kansalainen ja kansainvälisen avioliiton miespuolinen osapuoli, jos niin voi sanoa, enkä keksi miksei voisi. Mutta enpä nyt ala sen enempää jorista Laurista. Tai varsinkaan siitä, mitä myöhempinä aikoina tuli Laurista, velipuolestani numero *dos*, vaikka sen verran voin ohimennen mainita, että kuuluisaa tv-kokkia hänestä ei ainakaan tullut, sillä yhteisen äitimme suureksi harmiksi hän vastasi tuotantoyhtiön aneluihin kieltävästi. ”En ole ostettavana enkä myytävänä”, Lauri sanoi, mitä hiukan ihmettelin, sillä olin pitänyt Laurin selkärankaa jäntevänä kuin ylikypsä spagetti. Mutta se siitä, siis Laurista, äidin myöhemmästä aikaansaannoksesta eli Jaakon veljestä, joka on samaan aikaan minun veljeni muttei taivaan kiitos koko perimällään. Ja entä sitten Elli, kaikkein lähin sisarukseni? Tuo tavallinen mutta jollain lailla silti erikoinen taapero, josta tuli – niin mitä Ellistä tuli? Ellistä tuli logoterapeutti. Se on fakta, vaikkei se ollut hänen haaveensa numero yksi. Tai edes kaksi. Logoterapian mukaan olemassaolon tyhjiyteen on syynä se, että ihminen ei tiedä mitä haluaa, mutta Elli tiesi, Ellin olemassaolo ei ollut tyhjää vaan kutakuinkin puolimetristä alkaen täyttä kuin joidenkin nuottien varressa roikkuva pallukka, minkä tiedon pohjalta nokkelimmat varmasti nopeasti päättelevät, mikä oli Ellin halu. Ja mikä myöhemmin silpoi Ellin sydämen veriseksi silpuksi. Mutta sellaista on elämä,

taistelua ja pettymyksiä, ja niistä on sitten vain jatkettava eteenpäin kohti seuraavia taisteluja ja vettymyksiä, eli väkivaltaisista haaveiden romuttumisista aina siihen asti kun haave numero *poks* toteutuu. Ja Ellin kohdalla tuo poksaus oli: olla logoterapeutti. Haave numero tuhat ja ihan hyvä lohdutuspalkinto, jolle omistaa loppuelämänsä, kesti tuo elämä kuinka kauan hyvänsä ja oli tuo elämä kuinka täyttä tai tyhjää tahansa, mutta kummin vain päin, Ellin alkuperäinen sydän oli murentunut. Eikä sitä mikään -peutti voinut enää saada kokoon. Punainen murska akatemian lattialla: kuka siitä enää rakentaa mitään, kun ei kyse ole mistään legoista, ei auta hälyttää legojannuja paikalle kyhäilemään hulvattoman kekseliäitä rakennelmia, kun materiaalina on pirstaksi mennyt sydän. Siis fyysisesti melko huono tilanne. Ja psyykkisesti kenties yhtä lailla, mutta eipä tässä ole syytä vaipua epätoivoon, sillä tottahan kaikki tietävät, mitä logoterapiassa sanotaan: siellä sanotaan, että vaikka psyykinen meissä sairastuisi, henkinen ei koskaan. Ei tosin niin että ymmärtäisin, mitä se tarkoittaa. Mitä se tarkoittaa? kysyin Elliltä kerran puhelimesta, ja hän sanoi ettei ehdi puhua. Hänellä oli kiire. Hänellä oli kolme lasta ja ruuhkavuodet. Oli logoterapeutin vastaanotto ja täydennyskoulutukset, ja kaiken lisäksi oli lääkärimies, joka oli *oikea lääkäri*, mutta jos Ellille sanoi niin, tuli turpaan. ”Logoterapia ei ole mitään new age -hömpötystä”, Elli sanoi ja veti henkisesti turpaan. Lähin sisarukseni, uskottava se on, kun lehdessäkin kerran luki niin, siinä ainoassa haastattelussa jonka Elli on antanut, ja myöhemmin katunut, sillä haastattelussa luki näin: hänen lähin sisaruksensa. Elli oli kannessa, punaisessa pusakassa. ”Hänen lähin sisaruksensa, vaikkei heidän välillään olekaan verisidettä”, oli toimittaja kynäillyt kuin kyse olisi ollut joistain kuukautisista,

pamautti jutun luettuaan äitipuoleni, viiltävän tarkkanäköinen Persoonan eli Ellin ikioma äiti, josta hänestäkin oli Elli haastattelussa lausunut pari valittua sanaa – Elli oli sanonut toimittajalle, että hänen äitinsä oli hänen lapsuudessaan soveltanut eteläeurooppalaisia kasvatustapoja, mistä toimittaja oli mennyt vetämään omat johtopäätöksensä, oman ammattitaitonsa luotsaamana. Eivätkä nuo johtopäätökset aivan metsään olleet menneet, jos kysyi minulta, mutta jos kysyi Ellin äidiltä sai palkinnoksi pitkän puheenvuoron siitä, mikä pohjoiseurooppalaisissa kasvatustapojen oli pielessä. Joten ei kannattanut kysyä, ellei aihe erityisen palavasti kiinnostanut, mikä tuskin oli tilanne sen toimittajan suhteen, jolle Ellin äiti oli pirauttanut antaakseen rakentavan lukijapalautteen, ja sen hän oli tehnyt vain hyvää hyvyttään. Hänhän oli Euroopan eri kolkissa sovellettavien kasvatustapojen erityisasiantuntija ja tahtoi jakaa näitä tuntemuksiaan toimittajalle, jonka perehtyneisyydessä oli ilmiselviä aukkoja ja jonka kynä oli sauhunnut menemään mitä sattuu, kuten nyt vaikka sen, että Ellin äiti olisi sanonut, että ”annetaanhan Ranskassakin kaksivuotiaille viiniä”, mitä Ellin äiti ei todellakaan ollut sanonut, tosissaan ainakaan. Piloillaan ehkä, mutta se oli aivan toinen juttu. Kuten hän toimittajallekin teroitti. Ja jatkoi, että hän – siis Ellin äiti – oli erinomainen äiti, joka oli kasvattanut yleiseurooppalaisin yhdistelmämetodein kaksi erinomaista lasta, joista toinen oli Elli, ja toinen ei, ainakaan tässä lukijapalautteessa, ollut minä, sillä toiseksi lapsekseen Ellin äiti tässä yhteydessä kaiketi laski toisen lapsensa, jonka hän oli saanut kutakuinkin kaksi vuotta sen jälkeen, kun oli mennyt täysin viattomana kokkareille ja ”bongannut” sieltä isäni. Josta siis tuli taas kerran isä, mutta jollekulle toiselle. Ja minusta tuli veli,

ja tällä kertaa ihan oikeasti verisiteen kautta, niin ikävältä kuin se kuulostaakin, ja Ellistä tuli sisko, vaikka mitään sellaista hän ei ollut pyytänyt – ei ollut kukaan kysynyt Elliltä tahtoiko hän jonkun uuden toukkasen kotiinsa möngertämään, vaan miksi olisi kysynytäkään, kun Elli oli viisi vuotta vanha eikä tehnyt sellaisia päätöksiä. Elli otti sen mikä hänelle annettiin, ja sillä erää hänelle annettiin toukkanen eli pikkusisko, siis uusi vauva, joka laittoi kaiken sekaisin. Ja mikä tuli uuden vauvan nimeksi? Uskoo ken tahtoo, mutta uuden vauvan nimeksi tuli: kumkvatti. Eikä suinkaan mikä tahansa kumkvatti, vaan rakkauskumkvatti, sillä vauvahan oli äitipuoleni ja isäni rakkauden hedelmä, jotain sitrusten sukuista, kuten äitipuoleni raskaushöyryissään selitti, ja höyryjen lopputulos oli rakkauskumkvatti, joskaan ei aivan virallisesti, mutta sellainen nimi kotimme huoneissa tuon onnellisen perhetapahtuman jälkeen silti kaikui, tai mikä nyt kellekin oli onnellista, kun vuorokaudesta oli viety viimeisetkin hiljaiset tunnit. Siis että jos ei äitipuoli hoilannut keittiössä tai Elli piiskannut huoneessaan instrumenttiaan, joka kuului jousisoitinperheeseen ja josta kerron lisää myöhemmin, sillä nyt en ehdi, niin sitten rakkauskumkvatti räähkyi kopassaan kuin olisi jo niinkin raakana hedelmänä käsittänyt, millaiseen huusholliin oli tipahtanut. Rakkauskumkvatti ei ollut tyhmä. Eikä kovin hiljainen. Eikä toki kannattanutkaan olla, jos tahtoi siinä kakofoniassa tulla kuulluksi, kuten rakkauskumkvatti epäilemättä tahtoi, sillä olihan hän äitinsä tytär, joskin myös isänsä, eikä hän jälkimmäisestä syystä etenkään myöhempinä vuosinaan – siis myöhempinä kuin tuona ensimmäisenä, jona hänet sillä halvaannuttavan hausalla lempinimellään tunnettiin – ollut yhtä äänekäs kuin äitinsä. Mutta kukapa olisi ollut, sillä rajansa kai tärykalvoilla-

kin, ja rajansa myös lapsiluvulla joka siinä perheessä oli nyt kolme, jos minut laskettiin mukaan, kuten kai kerrankin laskettiin, ja siihen se myös saisi jäädä. Niin päätti äitipuoleni, Ellin äiti ja kumkvatin emo, joka alkoi saada tarpeekseen emailuhommista ja aikoi keskittyä taiteiluun. ”Lapsiluku on nyt täynnä”, hän täräytti, eikä siihen ollut kellään vastaan paneamista. Ei edes isällä, joka tuskin olisi edes halunnut panna vastaan, sillä oli kai hänelläkin muutakin tekemistä kuin isäilyhommat, kuten nyt vaikka kylpytakissa haahuilu taiteilijatalon käytävillä, joilla saattoi törmätä kiinnostaviin debatteihin ja mupetteihin, kuten taiteilijatalon asukkaat itseään nimittivät, sillä he eivät olleet menettäneet lapsenomaista kykyään hassuteluun ja froteetakissa tassutteluun, kuten he uskoivat kaikkien muiden kaikenlaisissa toisenlaisissa taloissa asuvien ihmisten menettäneen. Ja kun heihin törmäsi, vierähti aika kuin huomaamatta – etenkin isän aika, ja siksikin oli hyvä että lapsiluku oli kohtuullinen kolme, ja siihen se jäisi. Ei enempää rakkaushedelmiä, sillä oli kolmessakin hedelmässä jo ihan tarpeeksi, huomautti äitipuoleni, vaikka kaikkein käynein hedelmä olisi-kin jo muutamassa vuodessa vierimässä omille teilleen, tai niin he ainakin toivoivat, siis että minä vyöryisin taiteilijatalosta hevon helvettiin, jotta he voisivat kaikessa rauhassa muodostaa neliosaisen perheen, joka olisi kuin suoraan leffasta. Äitipuoleni kun usein haaveili, että asiat olisivat ”kuin leffasta”, enkä minä viitsinyt heittäytyä lapselliseksi ja sanoa, että ne olivat ”kuin peffasta”; olin ikäisekseni kypsä. Tai ainakaan en ollut mikään pahvi, toisin kuin äitipuoleni, joka kuvitteli että elämä menee niin kuin elokuvissa ja joka tämän kuvitelmansa pohjalta sitten eli, niin ettei draamasta ollut tulla loppua, tai jos hän oli komediallisella päällä, komediasta, ja sellaisen päällisen

sattuessa ei paljon muu kannattanut kuin juosta. Vaikka olihan hän joskus hauska, ainakin oman, täysin objektiivisen arvionsa mukaan, kuten nyt silloin, kun hänen mieleensä juolahti kut-sua meitä kolmeksi muskottisoturiksi – siis meitä lapsia, joita oli kolme, jos joku ehti jo mennä laskuissa sekaisin. ”Tulkaa-han nyt syömään, äidin pikku muskottisoturit”, hän kailotti keittiöstä saatuaan valmiiksi viikon tuhannennen kastikkeensa, jolle lopulta kävisi kuten arvaisi ja josta muskottisoturit saisivat elimistöönsä sadan päivän suola-annoksen. Niin minun alku-peräinen äitini olisi sanonut, jos olisi ollut paikalla mittaa-massa, mutta ei hän ollut. Hän oli neliössä. Ja siellä hänellä oli ruokittavanaan kaksi poikapuolista viipottajaa, jotka olivat vii-pottaneet hänen neliöönsä hänen omasta mahastaan, kaiken sen p*skan jälkeen mitä hän oli kokenut: hän oli kokenut suu-rimman mittaluokan petoksen eikä ollut tiennyt, miten sellai-sesta toivutaan, mutta toipunut hän silti oli ja sittemmin lävyyttänyt lähioön ne pari jäpikkää, ne kaksi jannua, joista toi-sella oli parempi huumorintaju kuin toisella, mutta kummin päin – siihen en ota kantaa, sillä silloin tylsistyttaisın kaikki kuoliaaksi, siis kuolistuttaisin tylsiääksi, ja kysehän on muu-tenkin makuseikoista. Ja kuka helkkari, jos saan kysyä, oli näi-den jannujen isä? Tai että mikä miekkonen tuli äidin käsipuo-lessa, kun äiti palasi lataamosta kotiin? No se miekkonenhan oli, ja tämän kerron sataprosenttisella luottamuksella, sen lataa-mon vahtimestari. Jolla oli suuret diagnostiset luulot itsestään, vaikkei minkäänlaista alan koulutusta. Hän iski silmänsä äitiin. Ja äiti iski siitä hyvän miehen, kun se siinä kerran istui, vahti-mestarinkopissa lataamon aulassa hervottoman kokoinen avainnippu housuissaan, siis killumassa housuistaan, ettei synny väärää käsitystä – ja kuitenkin syntyy, sillä äiti oli hie-

man tokkurassa eikä lainkaan oma suolaa mittaileva itsensä, eikä mikään tästä jäänyt vahtimestarilta huomaamatta. Vahtimestarin erehtymätön diagnostinen silmä iski pakonomaisesti aina äidin kulkiessa ohi, sillä äiti oli ihana, ainakin jos vahtimestarilta kysyttiin, eikä kyllä mieli tehnyt kysyä, sillä hänen ammattitaitonsa herätti minussa alusta asti vakavia epäilyksiä. Mutta yhtä kaikki he päätyivät yhteen. He muuttivat ensin äidin silloiseen kotiin, jossa äiti oli asunut minun ja isän kanssa, sillä tuo koti oli merkittävästi suurempi kuin vahtimestarin silloinen koti, ”poikamiesboksi”, jossa vahtimestari oli siihenastisen aikuiselämänsä viettänyt, istunut sohvalla haaveillen jostakusta äitini kaltaisesta naisesta, joka ojentaisi kätensä ja veisi hänet ”boksista” pois, ja eräänä päivänä juuri sellainen nainen oli kärrätty lataamon ovista sisään. Sen nähdessään vahtimestari oli tuntenut sydämensä nuljahtavan ja järkensä heittyvän roskakoriin, joskaan ei aivan välittömästi, sillä jonkin aikaa hän oli onnistunut pitämään ammattimaisuudestaan kiinni, mutta sitten luovuttanut. Onni on tärkeämpää kuin ammattimaisuus, päätteli vahtimestari, ja sitten ynnäsi, että hänen kodissaan oli vain yksi huone siinä missä hänen mielitettynsä kodissa kolme, plus kunnollinen keittiö. Niin mielitetty kertoi: kunnan keittiö eikä mitään pahaista keittokomeroa, ei sellainen käy aikuiselle päinsä, vaikka vaksille se oli siihen saakka käynyt. Mutta nytpä oli vaksin elämä muuttunut, ja kun vain hänen muuttajansa olisi tointunut, he ottaisivat ja asettuisivat yhteiseen kotiin, minkä he sitten tekivätkin, joskin melko pian sen jälkeen he alkoivat etsiä uutta kotia, sillä vaksi ei pitänyt äidin edellisen ”äijän” asuntoon jättämistä jäljistä, eikä äitiäkään hirveästi huvittanut tonkia tuon edellisen ”äijän” karvoja vessan lavuaarin alla kulkevasta putkesta, ja edellisellä ”äijällä”

he viittasivat kai isään, tai niin luulen, sillä minä en tuohon aikaan ollut ”äijä” vaan kolmetoistavuotias poika, ”herkässä iässä”, mutta se ei sitä sakkia liikuttanut. He hankkivat uuden asunnon, ja se asunto oli hyväpohjainen neliö siinä samassa lähiössä, sillä samalla järkevällä alueella jolla minäkin olin asunut ennen isän purskahtaneita tunteita, mutta äidin ja vahtimestarin uudessa asunnossa ei purskahdeltu, ei ollut sellainen ilmapiiri. Vaan sellainen jossa kasvatetaan salaattia, ainakin päätellen siitä että äiti alkoi kasvattaa salaattia, ja vahtimestari alkoi perehtyä lajikkeisiin vahtimestarimaisella järjestelmällisyydellä. Siellä he yhdessä puputtivat, *puputi pup* uudessa asunnossa, heillä oli yhteinen harrastus ja pari vuotta harrasteltuaan äiti pullautti minulle pikkuveljen, ja toisen parin vuoden päästä toisen, ja jossain siinä välissä isän gastronomisesti kyvykäs uusi – tai ei enää upouusi – puoliso pölläytti minulle siskon, ja siinä vaiheessa olin jo sekaisin: vauvoja joka puolella, vauvoja ja vahtimestareita ja Elli, josta eräänä kauniina päivänä, joskus sadan vuoden päästä, tulisi logoterapeutti. Vaikka se ei ollut hänen alkuperäinen aikeensa. Siitä jos jostakin olen varma, sillä kerran, kun Elli oli vielä lapsi, hän paljasti minulle alkuperäisen suunnitelmansa, jonka hän oli laatinut huolella ja jonka toteutus oli vain ajan kysymys – niin hän sanoi, vaikka tarkka-korvaisempi olisi kyllä sanomattakin tuon suunnitelman päättellyt siitä iänikuisesta metelistä, jota kuului Ellin huoneesta, eli musiikista, jota hän tuotti jousisoitinperheeseen kuuluvalla soittimellaan, jonka hänen äitinsä oli hänelle valinnut. Hänen äitinsä – joka ei *huh huh* ollut minun äitini, vaikka joku sellais-takin joskus luulee – oli nimittäin passittanut Ellin soittotunneille kolmivuotiaana, siis aivan naurettavan pienenä pampulana jo ennen sitä päivää, kun isä ja minä tupsahdimme

taiteilijataloon. Ja kun me sitten tupsahdimme, Elli tuli ovelle vastaan kädessään tulitikun mittainen jousi. Se oli pysäyttävä näky: tavallinen taapero mutta tulevassa elämässään solisti. Sillä joskus paljon myöhemmin, siinä vaiheessa kun minä olin jo aikuinen ja Elli kymmenen, hän ilmoitti minulle ryhtyvänsä sellistiksi. ”Ammattilaiseksi”, hän sanoi ja kielsi kertomasta aikeestaan muille perheenjäsenilleen, siis isäpuolelleen, äidilleen tai rakkauskumkvatille, josta oli jo siihen mennessä kuoriutunut oikea lapsi. Ja joka taatusti osasi ilman eri ilmoitustakin päätellä, mitä Elli ammatikseen juoni, sillä oli hänelläkin kai korvat, ja tarkat korvat olikin, jos hänen äitiään oli uskominen, eikä kaikissa tapauksissa suinkaan ollut – enkä nyt muutenkaan ole puhumassa hänestä, siis kumkvatista, josta oli kasvanut varsinainen piikki Ellin lihaan. Ja minusta oli kasvanut aikuinen mies, mikä tietysti oli hyvä vitsi, sillä olin kaksikymmenkesäinen heppu, mutta olin mikä olin en enää asunut taiteilijatalossa vaan keskustassa vuokrayksiossa, jonka isä oli minulle vuokrannut, sillä minulla ei ollut rahaa. Ei ollut suunnitelmaa kuten Ellillä, joka toisinaan tuli koulun jälkeen yksioon käymään ja kertomaan salaisuuksiaan, kuten eräällä kertaa sen, että häntä odotti sellistin ura. Mikä nyt ei ollut mikään jättiyllätys, jos oli asunut hänen kanssaan samassa asunnossa, kuten minä sattumalta olin, ja nyt sain kuin suurennakin paljastuksena kuulla, että hänellä oli vain yksi tavoite. Hän oli suunnitellut jo kaiken, hän oli saanut loistavaa yksityisopetusta ja pian hän hakisi akatemiaan ja kaikki ovet olisivat auki, ja hänestä tulisi ammattilainen. ”Solisti.” Nyökkäsin. Mietin kaljapulloja jotka olin tunkenut jääkaapin perälle. Mietin solisti, sellisti, selli, elli, ja sanoin: Ellisti, sinusta tulee sellisti. Mutta Ellistä tuli logoterapeutti. Miten jollekin käy niin?

Melkein kaikille käy niin. Ja vaikka oli totta ettei Elli oikeastaan ollut sisarukseni, hän oli kuitenkin lähin sisarukseni, koska me elimme samassa pesueessa siinä eläintarhassa joka kotimme oli, ja vaipanhajussa joka leijui roskiksesta, koska kukaan ei vienyt roskia. Kunnes vihdoinkin minä vein ne ja vierin omaan elämäni, yksiöön kaupungin keskustaan. Ja sinne Elli eräänä päivänä ilmaantui ja kertoi tähtäävänsä solistiksi. Se oli hänen suunnitelmansa, hänen kymmenvuotiailla älynystyröilläään laadittu, eikä vaihtoehtoja ollut. Mutta niinhän siinä sitten kävi, että kun Elli myöhemmin pistäytyi akatemian ovilla koputtelemassa, akatemian ovet pysyivät kiinni, ja Ellin täytyi vaihtaa suunnitelmaa. Melkein kaikille käy niin, ei se ole vakaavaa, paitsi tietysti sille jolle se käy – ja nyt se kävi Ellille, josta ei tullutkaan Ellisti-Sellisti vaan logoterapeutti, vaikka silloin ei moista urapolkua vielä kukaan voinut aavistaa, ei vielä silloin kun Elli oli käännytetty akatemian oville ja hän oli paiskannut soitinkotelon kiinni ja päättänyt ettei avaa sitä enää, ei enää koskaan iänikuisia asteikkoja ja sonaattisaastetta Ellin huoneesta, joka siitä lähin pyhitettäisiin jollekin hyödylliselle, ja tuo hyödyllinen, Elli päätti, oli lääketiede. Siispä Elli luki lääkiksen pääsykokeisiin, luki kolme kertaa mutta lääkiksen ovet eivät auenneet, eivät nekään ovet, eikä Elli voinut käsittää. Hänhän oli laatinut suunnitelman. Sitten hän muutti taas keran suunnitelmaa, koska tajusi että on kiinnostuneempi ihmisen mielestä kuin kehosta – että mieli on loputon ja keho rajallinen, Elli houri ja pänttäsi psykologian pääsykokeisiin ja pääsi sisään ensimmäisellä yrittämällä, se oli Ellin siihenastisen elämän suurin päivä. Päivä jona tulokset tulivat. Elli soitti siltä istumalta lähikauppaan ja sanoi itsensä irti, kertoi pomolle että tässä puhuu tuleva psykologi. Pomo sanoi että inventaario on

yhä kesken. Mutta Elli ei piitannut, Ellillä oli vauhti päällä. Elli kiskoi niskaan fuksihaalarit ja meni juhliin, ja juhlissa Elli tapasi lääkäriopiskelijan. Lääkäriopiskelija ei ollut erityisen komea, Elli sanoi, muttei erityisen rumakaan, Elli selvensi, ja vaikka joku olisikin erityisen komea, siihen komeuteenkin kyllä kyllästyisi, kun sitä joka päivä katselisi, selosti yhä Elli. He menivät kihloihin. Se oli fiksu veto. He muuttivat yhteen, ja se se vasta fiksu veto olikin, sillä yksin asuminen olisi tullut tuhat kertaa kalliimmaksi ja ollut pimeinä iltoina yksinäistä, ja miksi he muutenkaan olisivat maksaneet itsensä yksiömarkkinoilla kipeiksi, kun heillä nyt oli toisensa, ja sitä paitsi heistä oli tulossa lääkäreitä, tai ainakin toisesta heistä oli – toinen päätyisi arveluttavammalle alalle. Joskaan ei sentään muusikoksi, mikä oli ollut tuon toisen alkuperäinen suunnitelma, mutta liekö ollut onni onnettomuudessa että suunnitelma oli vesitty nyt ja sellokotelo pölyttynyt, sillä nythän tulevaisuus näytti kerta kaikkiaan lupaavalta, ja tulotaso myös, siis Ellin ja lääkärimiehen tulotaso, joka oli heidän parisuhteessaan keskeinen teema. Mutta voisinko minä, saanen tähän väliin kysyä, enää vähempää välittää heidän parisuhteestaan – en voisi. Joten se siitä. Se todellakin siitä, sillä minulla ei ole pienintäkään aietta sukeltaa aiheeseen ”miten Ellistä tuli Elli”, eli Ellin *henkilöhistoria*, kuten toimittajat tällaista sukellusta ammattitaitonsa voimalla nimittävät. Kynä sauhuten. Mutta sen verran voin kuitenkin salaisuuden verhoa raottaa, että monien mutkien ja epäonnistumisten – joista kaikkein kirvelevimpään liittyi eräs akatemian ovi – kautta Ellistä tuli logoterapeutti. Ja kieltämättä pätevä sellainen, vaikkei minulla ole aavistustakaan siitä miten se mitataan, tai siitä mitä tarkoittaa kun sanotaan, että vaikka psyykkinen meissä sairastuisi, henkinen ei koskaan.

Eikä Elli ole asiaa minulle selventänyt. Kun kerran päätin kysyä aiheesta, Elli löi luurin korvaan. Hän oli kiireinen, hän oli logoterapian uranuurtaja tässä maassa ja kaiken lisäksi kolmen lapsen äiti, ja kuin kirsikkana potan päällä nainen punaisessa pusakassa, naistenlehden kannessa – mutta sitä hän katui myöhemmin. Hän osti kaikista lähikaupoista kaikki lehden irtot numerot ja poltti ne kesämökin takassa, lääkärimiehen kanssa hankkimansa kesämökin, jossa oli hyvä konjakkivalikoima ja lasitettu terassi. Enkä huijaa: siellä todella oli lasitettu terassi. Se herätti minussa alkukantaista raivoa. Se sai minut huutamaan Ellille: Lasitettu terassi? Ja te kutsutte sitä mökiksi? Niin minä huusin Ellille puhelimessa kerran niihin aikoihin, kun Elli oli vielä ehtinyt soittaa minulle, sillä hän oli halunnut kertoa heidän uusimmasta hankinnastaan, lasitetusta kolossista, jota he tietysti, vaatimattomia kun olivat, kutsuivat mökiksi. Kaikilla mukavuuksilla. Mikä ei lainkaan vastannut omaa henkilökohtaista näkemystäni mökistä, mutta oli selvää, ettei minun oma henkilökohtainen näkemykseni tässä tapauksessa paljon painellut, sillä eihän minun nimeni siellä lainapapereissa notkunut vaan heidän, ja heillä sentään oli tiedossa kiitettävä tulotaso, joskin makutaso, se on pakko myöntää, oli nolla. Elli vain ei sitä myöntänyt. Siispä Elli suuttui, kun vihjasin hänelle heidän mökkimakunsa ala-arvoisuudesta, ja vaikka en sillä hetkellä varsinaisesti nähnyt häntä, sillä me puhuimme puhelimessa, näin kuitenkin pääni sisällä miten hän nyrpisti nenäänsä niin että se näytti terävältä kuin lihasta muotoiltu sirpale, kuten aina kun hän suuttui. Hän sanoi: Aivan niin, lasitettu terassi. Siinä on puolensa. Ja siitä sitten sainkin yhden lempilauseistani, *lasitetussa terassissa on puolensa*, sitä lausetta päädyin hokemaan ventovieraiden pöytiin kapakoissa ja ravintoloissa, ja tuon

hokemisen lomassa sain aina huomata, miten nuo ventovieraat alkoivat pikkuhiljaa vilkuilla toisiaan kysyvästi ja ärtyneinä, vaikka alun perin he olivat olleet niin pökerryttävän iloisia siitä, että olin istahtanut juuri heidän pöytänsä. Että juuri heidän iltansa oli saanut niin kutkuttavan käänteen. Mutta sitten kutkutus olikin hiljalleen muuttunut vitutukseksi ja heille oli valjennut karvas totuus, eli se, että heidän uusi pöytäoverinsa, jota he olivat luulleet jonkinlaiseksi kangastukseksi, oli sittenkin vain ihminen, ja pirun rasittava sellainen olikin. Ja kun he siinä olivat aikansa kituneet, joku pöytäseurueen rohkein keräsi viimein rohkeutensa ja sanoi: Anteeksi vain, että keskeytän – ja LASITETUSSA TERASSISSA mylvin päälle neljättäkymmenettäseitsemättä kertaa – mutta me olimme tässä juuri puhumassa uudesta teatterikappaleesta, tai bensanhinnan noususta tai lintujen kevätmuutosta, joten miten ihmeessä lasitettu terassi liittyy tähän? No siten, minä sanoin, että siinä on PUOLENSA. Painotin viimeistä sanaa, jos asia oli kuitenkin jäänyt jollekin epäselväksi. Mutta totuus, jota en heille kertonut – heidän olivat ventovieraita! – oli se, että minä vihasin lasitettuja terasseja. Ja senpä mielipiteen vuoksi Elli minulle suuttui, sillä Elli ei kai tiennyt että me elimme vapaassa maassa, Elli eli omassa tulotasomaassaan jossa oli korkea veroprosentti ja kuppainen tyylitaju, eikä Elli sieltä halunnut pois, joten hän suuttui minulle, mutta myöhemmin kuitenkin leppyi, sillä olinhan minä hänen ainoa veljensä. Joskaan en ollut. Mutta kaikesta huolimatta hän kutsui minut käymään siellä mökillä. Ja sinne minä sitten menin, otin taksin ja körötin mökille Ellin ja sen puuduttavan lääkärimiehen seuraan, vaikka kyllä kai sen miehen eduksi on sanottava että se oli oikea lääkäri ja varmaan oikea mieskin, sillä kun saavuin perille, se odotti pihalla kirves